

MITIGATIEPLAN VLEERMUIZEN

GRAAF OTTOWEG | LOCHEM

ADVISEUR Ir. SICCO JANSEN 17-07-2018 | VERSIE 1.0

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

MITIGATIEPLAN VLEERMUIZEN I LOCHEM

Adviseur:

Ir. Sicco Jansen

06 - 26 955 898

info@groenadviseurs.nl

Opdrachtgever:

Dhr. Ramdhani I Ramdhani Vastgoed

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

Jansen&Jansen Groenadviesbureau

Veldwijk 7a, Holten

www.groenadviseurs.nl

Versie:

1.0

Datum:

17 juli 2018

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In verband met de beoogde ontwikkeling van een nieuw woongebied aan de Graaf Ottoweg in Lochem heeft Jansen & Jansen Groenadviesbureau een quickscan Wet natuurbescherming en een vervolgonderzoek uitgevoerd (2018). Uit het vervolgonderzoek komt naar voren dat er beschermde functies van vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied, die door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden zullen verdwijnen. In dit mitigatieplan zijn maatregelen weergegeven die de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de lokale vleermuispopulatie tot het minimale moeten beperken.

1.2 DE AANGETROFFEN FUNCTIES

Uit het vervolgonderzoek weten we dat het plangebied de volgende functies voor vleermuizen heeft.

De te slopen silotoren:

- Een zomer- en kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis die gedurende het hele jaar, buiten de winter, gebruikt wordt door 5-15 individuen. De verblijfplaats is aanwezig in de toren van de silotoren;
- Een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, aanwezig in de dakgoot;
- Enkele gewone grootoorvleermuizen (<10) maken af en toe gebruik van de toren van de silotoren. Waarschijnlijk wordt de toren af en toe gebruikt door een kleine kraamgroep;
- Enkele laatvliegers, waarschijnlijk manlijke dieren, maken af en toe gebruik van de toren als zomerverblijfplaats.

Omliggende terrein:

- Vormt een onderdeel van het vaste foerageergebied van gewone dwergvleermuizen;
- Wordt af en toe gebruikt als foerageergebied door de laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

1.3 PLANNING

Het voornemen is om de bestaande bebouwing (oude silotoren) en het meeste van de bestaande vegetatie te verwijderen, om op de vrijgekomen locatie ongeveer 20 ruime woningen te ontwikkelen (zie ook paragraaf 2.2 in het vervolgonderzoek). Onderstaand een overzicht van werkzaamheden uitgezet in tijd:

Fase 1: Bouwrijp maken

- Winter 2018-2019 het slopen van de silotoren, voorbereidende werkzaamheden op het bouwrijp maken van het omliggende terrein (o.a. kappen van bomen)
- April 2019 – oktober 2019 bouwrijp maken

Fase 2: Bouw woningen

- Vanaf oktober 2019

2 MITIGATIEPLAN

2.1 DE INZET

Het mitigatieplan heeft de volgende doelen: één, het minimaliseren van de kans op schade aan individuele gewone dwergvleermuizen tijdens de werkzaamheden (Wnb artikel 3.5, lid 1) en twee het voorkomen dat het aantal (potentiele) verblijfplaatsen in het plangebied achteruit gaat (Wnb artikel 3.5, lid 4). De volgende typen mitigerende maatregelen worden hiervoor genomen:

- Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden (tijdelijk en permanent);
- Werken in de minst kwetsbare periode;
- Vleermuisvriendelijke slopen;
- Werkzaamheden faseren in ruimte en tijd;
- Inschakelen van een vleermuisdeskundige.

2.2 AANBIEDEN VAN ALTERNATIEVE VERBLIJFPLAATSEN

Als compensatie voor de verdwijnende verblijfplaatsen in de silotoren zijn tijdelijke verblijfplaatsen (vleermuiskasten) gerealiseerd. Naast deze tijdelijke verblijfplaatsen zullen in de nieuw te bouwen woning permanente voorzieningen worden geplaatst.

Tijdelijke verblijfplaatsen

Als tijdelijke vervanging voor de verloren gaande verblijfplaatsen in de silotoren, zijn in het vroege voorjaar van 2018 in totaal 24 vleermuiskasten opgehangen. Deze vleermuiskasten zijn opgehangen langs de westzijde van het plangebied, afgestemd op de (toekomstige) vliegroute van de gewone dwergvleermuis. De vleermuiskasten hebben verschillende oriëntaties en posities gekregen. Zie bijlage 1 voor de posities van de kasten op kaart en bijlage 2 voor een foto overzicht van de geplaatste kasten.

De volgende typen kasten werden geplaatst:

• Kraamkast Vivara VK SK 01	x 4
• Kraamkast Vivara VK MP 03	x 4
• Zomerverblijfplaats Vivara VK MP 02	x 4
• Faunapaal met 4 kasten Vivara VK MP 02	x 3*

**Door een fout zijn twee van de drie faunapalen op een verkeerde positie geplaatst, namelijk in het werkterrein. Deze faunapalen zullen (wanneer niet in gebruik) zo spoedig mogelijk worden verplaatst naar een andere locatie in de omgeving van het plangebied.*

Toelichting keuze tijdelijke verblijfplaatsen

Het kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12 schrijft voor dat voor de tijdelijke vervanging van (kleine) zomerverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen vleermuiskasten moeten worden opgehangen die voldoen aan de eisen van voorbeeldkast A en voor de vervanging van een kraamverblijfplaats aan de eisen van voorbeeldkast C. Verder moeten er meerdere kasten worden opgehangen voor elke verdwijnende verblijfplaats en moeten deze verblijfplaatsen gedurende een heel vleermuizenzeizoen aanwezig zijn. Met de geplaatste vleermuiskasten wordt aan deze eisen voldaan.

Voor de tijdelijke vervanging van de (incidenteel) gebruikte verblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis en de laatvlieger zijn minder heldere richtlijnen beschikbaar. Laatvliegers worden doorgaans weinig aangetroffen in vleermuiskasten. Echter de grootste potentie als vervanging van bestaande verblijfplaatsen vormen grote, meerlaagse gevelkasten (Korsten, 2012)¹, zoals nu in het plangebied worden aangeboden. Het zelfde geldt voor gewone grootoorvleermuizen. In Nederland is er weinig ervaring met de vervanging van verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuizen door vleermuiskasten. Het kennisdocument gewone grootoorvleermuis van BJI12 schrijft echter voor dat de beste resultaten te verwachten zijn met grote meerlaagse gevelkasten. Uit recent onderzoek² in Engeland blijkt dat gewone grootoorvleermuizen relatief snel gebruik maken van geplaatste vleermuisvoorzieningen.

Permanente oplossing

In de nieuwe woningen moeten permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen worden gerealiseerd. In elke woning moet minimaal 1 permanente verblijfplaats worden gerealiseerd. Deze verblijfplaatsen moeten degelijk van aard zijn. De aangeboden verblijfplaatsen moeten van voldoende omvang en kwaliteit zijn om te functioneren als kraamverblijfplaats en winterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Tenminste twee van deze verblijfplaatsen moeten speciale gericht zijn op de gewone grootoorvleermuis. Deze verblijfplaatsen dienen te worden gerealiseerd op de zolders van de nieuwe woningen. Ook dienen twee van de nieuwe verblijfplaatsen speciaal gericht te worden op de laatvlieger. Laatvliegers verblijven het liefst op een zo warm mogelijke plek in het huis. Vaak bevinden deze plekken zich in het dak, of hoog in de spouwmuur.

In de huidige fase van het project zijn de ontwerpen van de nieuwe woningen nog niet gereed. In een later stadium dienen de exacte vorm en locatie van de permanente verblijfplaatsen, in overleg tussen de architect en de vleermuisdeskundige te worden bepaald.

1. Korsten, E. (2012). *Vleermuiskasten: Overzicht van toepassing, gebruik en succesfactoren*. Bureau Waardenburg BV
2. Lintott, P., Mathews, F. (2018). *Reviewing the evidence on mitigation strategies for bats in buildings: informing best-practice for policy makers and practitioners*. University Of The West Of England, University Of Exeter and University Of Sussex

2.3 WERKEN IN DE MINST KWETSBARE PERIODE | VLEERMUISVRIENDELIJK SLOPEN

Uit het naderonderzoek komt naar voren dat de silotoren niet gebruikt wordt als winterverblijfplaats. Wel is het zo dat de silotoren gedurende de rest van het jaar een vaste uitvalsbasis vormt voor een groep gewone dwergvleermuizen. Het is dus aannemelijk dat de verblijfplaats gedurende zachte winters (late najaar, vroege voorjaar) gebruikt kan worden door de gewone dwergvleermuis; de silotoren heeft een ligging nabij ideaal foerageergebied. In principe is de winterperiode de beste periode voor de sloop van de silotoren. Mocht het door bijvoorbeeld ongewoon hoge temperaturen niet uitgesloten kunnen worden dat er vleermuizen in de silotoren aanwezig zijn, dan kan er voor worden gekozen om de silotoren te slopen in de periode na de winter en de periode voor de kraamtijd (rond april). In deze periode kunnen vleermuizen gemakkelijk een andere verblijfplaats bereiken. De beste periode voor de sloop dient te worden bepaald in overleg met een vleermuizendeskundige.

Als er voor gekozen wordt om de silotoren te slopen in de periode rond april, dan dient de toren op een vleermuisvriendelijke wijze, onder toezicht van een vleermuisdeskundige, gesloopt te worden. Dit vleermuisvriendelijke slopen kan worden ingevuld door de binnenzijde van de toren (de plek waar de verblijfplaats aanwezig is) handmatig te strippen, waarbij de aanwezige gewone dwergvleermuizen de gelegenheid krijgen om de toren op eigen kracht te verlaten. Een andere mogelijkheid is het om na het uitvliegen van de vleermuizen, de openingen waardoor de vleermuizen naar binnen gaan af te sluiten. In de dag die hierop volgt kan vervolgens gestart worden met de sloop.

2.4 DE WERKZAAMHEDEN FASEREN IN RUIMTE EN TIJD

De beste periode voor het verwijderen van de bomen en bosschages in het plangebied is de winter. Verwijderen van bomen en planten tijdens de kraamperiode is niet toegestaan. Dit in verband met het plotseling wegvallen van een deel van de voedselvoorziening in een kritische periode.

Verder dient een strook van minimaal 5 meter aan bosschages en bomen te blijven staan aan de zuidwest grens van het plangebied (zie kaart bijlage 1, witte gestippelde pijl). Deze strook kan functioneren als tijdelijke vliegroute van vleermuizen richting geschikt foerageergebied, zuidelijk van het plangebied. Nadat het zeker is dat de aanwezige vleermuizen de route richting het zuidelijk gelegen foerageergebied hebben ontdekt, kan deze laatste strook gefaseerd worden verwijderd.

2.5 WERKEN ONDER TOEZICHT VAN EEN VLEERMUISDESKUNDIGE

De werkzaamheden dienen te worden begeleid door een vleermuisdeskundige. Tenminste op de volgende momenten dient er overleg plaats te vinden met de vleermuisdeskundige:

- Bij het slopen van de silotoren;
- Bij het verwijderen van de bomen en bosschages (bepalen breedte tijdelijke vliegroute);
- Voor de ontwikkeling van de permanente verblijfplaatsen in de nieuwe woningen;
- Om het moment vast te stellen waarop de tijdelijke verblijfplaatsen en de tijdelijke vliegroute kan worden verwijderd.

BIJLAGE 1

Overzichtskaart/projectgebied (basiskaart afkomstig van: maps.bing.com)

Legenda

- Kraamkast Vivara VK SK 01 **x4**
- Kraamkast Vivara VK MP 03 **x4**
- Zomerverblijfplaats Vivara VK MP 02 **x4**
- × Faunapaal met 4 kasten Vivara VK MP 02 **x3**

VERVOLGONDERZOEK

Themakaart: Mitigerende maatregelen
blad 4/4

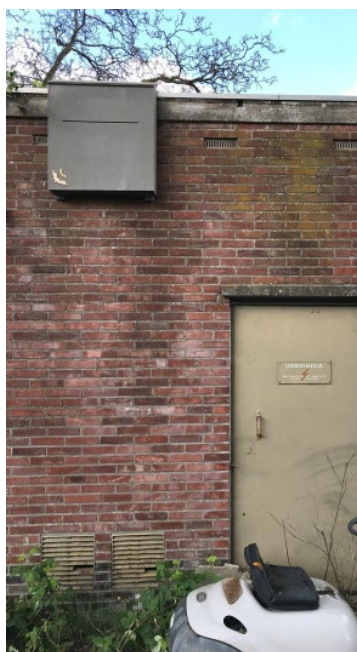
Datum: 10-07-2018

Schaal: n.v.t.

Formaat: A3

BIJLAGE 2

Foto overzicht van de geplaatste tijdelijke vleermuiskasten. Niet alle geplaatste vleermuiskasten zijn op de foto's afgebeeld.

'Groene Specialisten in het Planproces'

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

Contact

Jansen&Jansen Groenadviesbureau
Velddijk 7a, Holten
www.groenadviseurs.nl